

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 11C/50/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1510223564
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Blahutiaková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2016:1510223564.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V sudkyňou JUDr. Monikou Blahutiakovou v právnej veci navrhovateľa: Intrum Justitia Debt Finance AG, IČO CHE-100.023.266, so sídlom Alpenstrasse2, CH-6300 Zug, Švajčiarsko, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Karadžičova 8, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava proti odporcovi: T. X., nar. X.X.XXXX, t.č. bytom L. XX/X/XX, H.-XXXX A., H., o zaplatenie 1.201,18 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi na účet č. U. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX pod VS XXXXXXXX istinu 995,78 Eur s 9 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej istiny od 17.6.2009 do zaplatenia a na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Jána Šoltésa č. XXXXXXXXXXXX/XXXX pod VS XXXXXXXX nahradiť trovy konania 102,95 Eur, spočívajúce v súdnom poplatku 47,52 Eur a v trovách právneho zastúpenia 55,43 Eur, to všetko v mesačných splátkach po 100 Eur, splatných najneskôr 20. dňa v mesiaci počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku do zaplatenia a pod následkom straty výhody splátok.

Súd návrh v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

odôvodnenie:

Pôvodný navrhovateľ obchodná spoločnosť ESSOX SK s.r.o. sa podaným návrhom domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1201,18 € spolu s príslušenstvom. Návrh odôvodnil tým, že dňa 24.12.2008 uzatvoril s odporcom Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol odporcovi úver vo výške 995,78 € na nákup spotrebného tovaru. Úver bol poskytnutý tak, že navrhovateľ za odporcu uhradil kúpnu cenu tovaru zodpovedajúcu výške poskytnutého úveru. Odporca sa zaviazal splácať poskytnutý úver v 12 mesačných splátkach vo výške 96,56 € každú, splatných vždy k 15. dňu v mesiaci počínajúc dňom 15.02.2009. Odporca si svoj záväzok riadne splácať úver neplnil. Ďalej navrhovateľ uviedol, že odporca tým, že sa dostal do omeškania s plnením svojich záväzkov, je navrhovateľ oprávnený požadovať od odporcu poplatok za odstúpenie od zmluvy vo výške 10 % z nesplatennej istiny ku dňu skončenia zmluvy, vrátane zmluvnej pokuty vo výške 10 % z každej mesačnej splátky, s úhradou ktorej je odporca v omeškaní. Výzva na úhradu dlžnej žalovanej sumy bola odporcovi doručená 11.6.2009, kedy sa celý dlh odporcu stal splatným.

Navrhovateľ pripojil k návrhu Žiadosť/Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.12.2008, ktorej súčasťou sú Obchodné podmienky zmluvy o úvere a zmluvy o revolvingovom úvere a vydanie karty spoločnosti ESSOX SK s.r.o. a Sadzobník poplatkov pre produkt Splátkový predaj účinný od 1.8.2008, listinu o odstúpení od zmluvy zo dňa 02.06.2009 s doručenkou o prevzatí zásielky odporcom dňa 11.6.2009. Čo do základu dôvodnosť žalobného návrhu v jednotlivých jeho položkách argumentačne opieral o ustanovenie článku VI bod 7, článku VI, ods. 2, ods.9, článku V ods. 2 Obchodných podmienok a Sadzobník poplatkov, ktorých ustanovenia sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere.

Konajúci súd na základe listinných dôkazov osvedčujúcich skutkové tvrdenia žalobcu, právny základ žalovaného nároku i jeho výšku vo veci rozhodol dňa 15.6.2011 platobným rozkazom 28Ro/2228/2010-20, ktorý bol zrušený dňa 19.12.2011 podľa § 173 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) pre nemožnosť jeho doručenia žalovanému do vlastných rúk.

Aktívna legitímácia navrhovateľa označeného v záhlaví tohto rozsudku je odvodená zo zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 25.1.2013, ktorou spoločnosť ESSOX SK s.r.o. v likvidácii previedla práva a povinnosti k žalovanej pohľadávke novému veriteľovi, t.j. na nového navrhovateľa. Zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa súd pripustil uznesením 11C 50/12-35 dňa 17.10.2014.

Odporca žalobný návrh spolu s prílohami a poučením účastníka konania o jeho procesných právach a povinnostiach prevzal dňa 24.7.2015. Odporca uznal, že nespĺnil svoj zmluvný záväzok, keď nespĺnil navrhovateľovi úver podľa dohodnutých platobných podmienok riadne a včas. Žalobou uplatnený nárok nenamietal ani čo do právneho dôvodu ani čo do výšky, požadoval poskytnutie možnosti zaplatiť dlh navrhovateľovi v splátkach.

Súd vec prejednal a rozhodol podľa § 101 O.s.p. v neprítomnosti riadne predvolaných účastníkov. Právny zástupca navrhovateľa sa účasti na verejnom prejednaní veci vzdal so súhlasom na rozhodnutie vo veci bez účasti navrhovateľa. Aj odporca súhlasil s rozhodnutím vo veci bez jeho osobnej účasti.

Súd následne z úradnej povinnosti, po zistení, že v uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, poskytujúc slabšiemu účastníkovi zmluvy ex offio právnu ochranu v zmysle zásady ochrany spotrebiteľa, preskúmaval platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom. Skutkovým základom pre rozhodnutie súdu boli tvrdenia navrhovateľa, ktoré v priebehu celého konania neboli odporcom spochybnené ani namietané.

Podľa formuláru ESSOX SK s.r.o. označeného ako Žiadosť/Zmluva o úvere, ktorú dňa 24.12.2008 podpísal odporca ako klient, odporcovi bol na kúpu televízora v maloobchodnej cene 29.999.- Sk poskytnutý úver 29.999.- Sk / 995,78 Eur, ktorá bol splatný 12 splátkami po 2.909.- Sk/96,56 Eur. Podľa štandardnej formy splácania 1. splátka bola splatná 15.1.2009, splatnosť ďalších mesačných splátok bola vždy do 15.dňa každého kalendárneho mesiaca, posledná splátka bola splatná 15.12.2009. V zmluve navrhovateľ deklaroval RPMN vo výške 33,11% pri ročnej úrokovej sadzbe 28,95% a priemernej hodnote RPMN 19,56%. Súčasťou zmluvy boli aj obchodné podmienky zmluvy o úvere a zmluvy o revolvingovom úvere a vydání úverovej karty spoločnosti ESSOX SK s.r.o. (ďalej len obchodné podmienky). Odporca si svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas nespĺnil, preto navrhovateľ v súlade s čl. V ods. 2 obchodných podmienok odstúpil od zmluvy.

Ku dňu podania návrhu na začatie konania navrhovateľ evidoval voči odporcovi pohľadávku vo výške 1.201,18 Eur, pozostávajúcej z dlžných splátok 386,24 Eur splatných do účinnosti odstúpenia navrhovateľa od zmluvy o úvere, zo sumy 38,64 Eur dlžných zmluvných pokút za omeškanie s úhradou mesačnej splátky, z dlžných úrokov z omeškania do dňa odstúpenia od zmluvy v sume 1,89 Eur, z dlžných poplatkov 9,96 Eur za upomienky, z dlžného poplatku za odstúpenie od zmluvy a nesplatené istiny 694,95 ku dňu odstúpenia od zmluvy.

Na základe vykonaného dokazovania a vyjadrenia odporcu po tom, čo mu bol doručený žalobný návrh s prílohami, mal potom súd za nesporné, že medzi účastníkmi konania bola dňa 24.12.2008 uzavretá zmluva o úvere, pričom zmluvné povinnosti, k plneniu ktorých sa odporca uvedenou zmluvou zaviazal, si nespĺnil. Z uvedeného dôvodu navrhovateľ podaním datovaným 02.06.2009 od zmluvy odstúpil. Odporca predmetné odstúpenie prevzal 11.6.2009, čím došlo k účinkom odstúpenia, v dôsledku ktorého úverová zmluva zanikla s účinkami ku dňu odstúpenia od zmluvy. Odporca bol preto povinný v lehote mu na to poskytnutej navrhovateľovi dlžnú sumu vrátiť. Po oboznámení sa so skutkovými okolnosťami prejednávanej veci, obsahom uvedenej Zmluvy o úvere a Obchodných podmienok, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je po stránke skutkovej aj právnej v časti 995,78 Eur dôvodný a nakoľko nemal v konaní preukázané, že by odporca žalovanú sumu v tomto uhradil, návrhu navrhovateľa v tejto časti vyhovel.

Pri uzatváraní zmluvy o úvere bol odporca v postavení spotrebiteľa. Podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I., oddielu Sro, vložky č. 39391/B pôvodný veriteľ odporcu, t.j. spoločnosť ESSOX SK s.r.o. mala v predmete svojej podnikateľskej činnosti aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov nebankovým spôsobom. Je zrejmé, že danom prípade sa jednalo o vopred pripravenú formulárovú (typovú) zmluvu pôvodného veriteľa, ktorej obsah žalovaný nemal možnosť reálne ovplyvniť. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 258/2001 Z.z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv od 1.4.2004 predpisom lex specialis. Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z.z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nakoniec aj podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona (Občianskeho zákonníka) v neprospech spotrebiteľa. Súd teda vzťah účastníkov konania posudzoval ako obligačný záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 52 a nasl. ObčZ ako aj podľa zákona č. 258/2001 Z.z. a § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

Predmetom konania je nárok navrhovateľa vyplývajúci z úverového vzťahu, ktorý súd posudzoval podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (ObchZ), podľa ktorého sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 ObchZ od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

Podľa § 499 ObchZ za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytnutie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Výpisom z obchodného registra Okresného súdu Bratislava 1, oddielu Sro, vložky č. 39391/B mal súd preukázané, že pôvodný navrhovateľ, obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným, má v predmete činnosti poskytovanie úverov z vlastných zdrojov nebankovým spôsobom.

Nároky, ktoré si navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje, vyplývajú zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 52 ods. 1 Obč. zák., spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Pri spotrebiteľských zmluvách má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, normy obchodného práva sú v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

Podľa § 53 ods. 8 ObčZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Podľa § 53 ods. 1 ObčZ účinného do 28.2.2010 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 2 ObčZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. g/, i/, zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom od 1.8.2008 je aj údaj o g) konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a o i) výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje uvedené podstatné náležitosti, považuje sa spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade písomné vyhotovenie úverovej zmluvy zo dňa 24.12.2008 neobsahuje, na rozdiel od údaju o výške, počte a termíne splátok, údaj o konečnej splatnosti úveru v tom tvare, v akom ho predpokladá citované zákonné ustanovenie. Nepochybne údaj „dátum splatnosti poslednej mesačnej splátky je 15.12.2009“ v predtlačenom texte formulára zmluvy bez textu Konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, nie je údajom o konečnej splatnosti čerpaného úveru, aj keď je zrejmé, kedy začína nastala splatnosť 1. až 12. splátky úveru Podľa citovaného ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. sa totiž vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je

určená dodávateľom na základe vstupných údajov (dátum poskytnutia úveru spotrebiteľovi, splatnosť prvej splátky, frekvencia splátok, výška a počet splátok). Konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho trvania, a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi resp. dodávateľmi. Pre absenciu podstatného údajov (§ 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom od 1.8.2008) zmluvy o spotrebiteľskom úvere je úverová zmluva uzavretá zmluvnými stranami dňa 24.12.2008 bezúročná a bez poplatkov s poukazom na § 4 ods.3 posledná veta citovaného zákona.

Súd vykonaným dokazovaním mal preukázať, že žalovaný čerpal úver vo výške 995,78 Eur formou zaplataenia tejto sumy navrhovateľom predajcovi Electro World Slovak Republic s.r.o., priamu platbu predajcovi neuhradil. Čerpanie úveru podľa zmluvných dojednaní bolo viazané na nákup tovaru. Tovar, ktorého kúpna cena mala byť financovaná úverom, však musí byť v zmluve označený takým spôsobom, aby ho bolo možné jednoznačne identifikovať.

Pokiaľ v časti opis tovaru, ktorý mal byť zakúpený za úverovú istinu, je uvedené „televízor“, nemožno v kontexte s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyhodnotiť takéto dojednanie ako zrozumiteľné a určité, a teda nezameniteľné popísanie tovaru. Tovar, ktorého kúpna cena mala byť financovaná úverom, však musí byť v zmluve označený takým spôsobom, aby ho bolo možné jednoznačne identifikovať. Úver sa odporca zaviazal uhradiť mesačnými splátkami. Za nesporné vzhľadom na uznávacie prehlásenie odporcu súd považoval tvrdenie, že odporca úver nesplátil.

Oprávnenie veriteľa požadovať od odporcu (spotrebiteľa) v prípade porušenia jeho povinností splácať poskytnutý úver riadne a včas, zmluvnú pokutu vo výške 10% z každej dlžnej splátky, s úhradou ktorej je žalovaný v omeškaní, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 až 3 ObčZ v znení účinnom do 31.12.2008 a aj podľa § 53 ods. 4 písm. k/ ObčZ, keďže „dojednenia“ o jednostrannej povinnosti odporcu zaplatiť zmluvnú pokutu v pôvodným veriteľom žalovaného vopred pripravenom formulári tlačiva Obchodných podmienok podľa názoru súdu, nespĺňa náležitosti písomnej dohody zmluvných strán o zmluvnej pokute v zmysle § 544 ods. 2 ObčZ. V danom prípade vo vopred pripravenom texte pôvodného veriteľa odporcu absentuje vôľa odporcu dohodnúť sa na jeho povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade omeškania s úhradou, teda urobiť takýto právny úkon (písomná dohoda zmluvných strán o zmluvnej pokute), bez ohľadu na to, že odporca ako klient mal podľa predtlaču zmluvy v časti Klient prehlásiť, že súhlasí so zmluvnou pokutou, keď akceptoval (prijal) Obchodné podmienky a Sadzobník poplatkov pre produkt Splátkový predaj ako súčasť zmluvných podmienok zmluvy o úvere v zmysle § 273 Obchodného zákonníka. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by táto zmluvná podmienka bola v danom prípade individuálne dohodnutá s odporcom, najmä keď táto je uvedená vo vopred veriteľom odporcu pripravenom formulári tlačiva Obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov, bez možnosti odporcu túto podmienku ovplyvniť. Takáto zmluvná podmienka podľa názoru súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorému v snahe získať úver nezostávalo nič iné, len predtlač zmluvy s podmienkami na jej rube podpísať. Tento výklad obsahu spotrebiteľskej zmluvy je v súlade s ustanovením § 54 ods. 2 ObčZ, keďže je priaznivejší pre spotrebiteľa, najmä, keď podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona si spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Neprijateľná zmluvná podmienka je s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 ObčZ neplatná ako celok. Z rozhodovacej činnosti súdu je známe, že obsahovo rovnaká zmluvná podmienka v obdobnej spotrebiteľskej zmluve pôvodného veriteľa odporcu už bola predmetom súdnej kontroly a súd ju považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 05. 11. 2010, č. k. 11C 71/2010-62, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co 151/2013 zo dňa 25. 9. 2013), ktoré rozsudky sú prístupné aj verejnosti na stránkach Ministerstva spravodlivosti SR www.justice.gov.sk <<http://www.justice.gov.sk>>.

V prejednávanej prípad ide o zmluvné podmienky v časti I, bod 6 Obchodných podmienok- Náklady spojené s úverom. Klient je povinný platiť náklady na úver, t.j. úroky, poplatky, prípadne poisťné a ostatné náklady a platby (náklady na vymáhanie pohľadávok a pod.), ktorých výška je uvedená v Žiadosti a Sadzobníku alebo ktoré vzniknú vo vzťahu k tej ktorej predmetnej zmluve, ako aj zmluvné pokuty a úroky z omeškania.

Dohodnutú zmluvnú pokutu 10 % z každej omeškanej splátky a úroky z omeškania 0,1 % denne súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení aktuálnom ku dňu uzavretia zmluvy (minimálne pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka). Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

Úroky z omeškania v sadzbe 0,1 % denne sú navyše v rozpore s právnymi predpismi, keďže pri občianskoprávných vzťahoch (ktorým je aj vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy) možno dohodnúť úroky z omeškania len v súlade s vládnym nariadením SR č. 87/1995 Z.z. V danom prípade za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) bol dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody, ale dokonca aj poplatky za upomienku a za odstúpenie od zmluvy. Podľa názoru súdu nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Neprijateľná podmienka je aj ustanovenie, podľa ktorého má spotrebiteľ znášať akékoľvek výdavky žalobcu spojené s vymáhaním pohľadávky, ktoré dokonca môžu byť paušalizované, čo je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Odstúpenie od zmluvy je právom, ktoré ak sa využije, nemôže byť potrestané nejakým poplatkom.

Podľa § 153 ods. 3 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná. Keďže zmluvné podmienky zmluvy o úvere, poskytovaného spoločnosťou ESSOX SK, s.r.o. boli už predmetom súdnej kontroly, súd si právne názory týkajúce sa podmienok vyhodnotených ako neprijateľné osvojil bez toho, aby ich neprijateľnosť vyslovil aj vo výroku tohto rozsudku.

Z celkového žalobou vymáhaného dlhu súd navrhovateľovi nepriznal sumu 69,50 €, účtovanú ako poplatok za odstúpenie od zmluvy (10 % z nesplatenej istiny ku dňu skončenia zmluvy) v súlade so sadzobníkom poplatkov navrhovateľa. Súd nepriznal navrhovateľovi požadovaný poplatok, pretože takto dohodnutú sankciu považoval za sankciu dohodnutú v rozpore s dobrými mravmi, a teda v celom rozsahu neplatnú. Uvedená sankcia je priamo naviazaná na výkon práva navrhovateľa od zmluvy odstúpiť, a teda jej splatnosť určuje samotný navrhovateľ. S porušením povinnosti odporcu pritom daná sankcia súvisí len nepriamo (podmienene len cez výkon práva navrhovateľa). Neprimeranosť tohto dojednania preto súd vidí vo viazaní výkonu práva jednej strany (veriteľa) na úhradu sankcie druhej strany (odporcu), čo je v rozpore so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti, a preto takéto ustanovenie zmluvy nemôže požívať právnu ochranu a je v celom rozsahu neplatné. Odporca je za porušenie povinnosti pritom sankcionovaný už inými právnymi inštitútmi - úrokom z omeškania a zmluvnými pokutami, ktoré sú súčasťou istiny (vo výške 10 % z jednotlivých omeškaných splátok úveru). Vzhľadom na neplatnosť dojednania ohľadne účtovania poplatku za odstúpenie od zmluvy v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol.

Vychádzajúc z vyššie uvádzaného, z celkového dlhu súd navrhovateľovi nepriznal ani sumu 38,64 Eur, predstavujúcu 10% z dlžných splátok 386,24 Eur splatných do účinnosti odstúpenia navrhovateľa od zmluvy, účtovanú ako zmluvnú pokutu za omeškanie s úhradou mesačných splátok a sumu 1,89 Eur účtovanú ako úroky z omeškania vypočítané ku dňu odstúpenia od zmluvy. Súdu z dôkazov predložených navrhovateľom nebolo zrejmé, z akej sumy, za aké obdobie a v akej sadzbe je nárok na úrok z omeškania vypočítaný. V tomto smere súd má za to, že navrhovateľ si dostatočne povinnosť tvrdenia nesplnil. Pokiaľ ide o úrok z omeškania účtovaný v zmysle Sadzobníka poplatkov, v danom prípade požadovaný úrok z omeškania 0,1% denne (36,5% ročne) je dohodnutý v rozpore s kogentnou úpravou v § 517 ods. 2 Občianskeho v spojení s § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení platnom k prvému dňu omeškania.

Povinnosť tvrdenia a následne dôkaznú povinnosť navrhovateľ nesplnil ani pokiaľ ide o účtovanú poplatok za upomienku spolu v sume 9,96 Eur. Podľa ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, sú príslušenstvom pohľadávky úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Dôvodom nepriznania bolo, že ich súvislosť so žalovanou pohľadávkou a ich reálne vynaloženie navrhovateľ súdu dostatočne dôkazne nepreukázal.

Bez ďalšieho za takýto dôkaz súd nepovažoval oznámenie o ukončení zmluvy v dôsledku odstúpenia navrhovateľa zo dňa 2.6.2009, obsahujúceho aj výzvu na úhradu dlžnej sumy a doručku o jeho doručení odporcovi.

Súd sa v danom prípade zaoberal aj výškou dohodnutého úroku z úveru, pričom zistil, že v zmluve o úvere zo dňa 24.12.2008 bola deklarovaná úroková sadzba 28,95% p.a. Súd prvého stupňa poukazuje na priemerné úrokové miery z úrokov obchodných bánk (stanovené Národnou bankou Slovenska), ktoré pri spotrebiteľskom úvere boli v decembri 2008 v sadzbe 14,64% p.a. Úrok dohodnutý medzi účastníkmi bol takmer dvojnásobný. Súd má za to, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Cdo 1/2009 zo dňa 31. júla 2009). Vzhľadom na uvedené závery súd prvého stupňa považoval dohodu o výške úrokov nad 14,64 % ročne za absolútne neplatnú.

Z vyššie uvádzaných dôvodov súd návrh žalobcu považoval za dôvodný len do výšky 995,78 Eur, ktorá suma pozostáva z čistej nezaplatenej istiny bezúročného a bezpoplatkového úveru.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Dňa 11.6.2009 sa stal splatným celý dlh žalovaného. Žalobný návrh bol podaný na tunajšom súde dňa 19.10.2010, teda pred uplynutím zákonnej 3- ročnej premlčacej doby, počítanej odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru, kedy si svoj nárok mohol navrhovateľ uplatniť súdnou cestou.

Žalobca sa domáhal aj zaplata 9% úroku z omeškania ročne zo sumy 1.081,19 Eur (386,24 Eur dlžné splátky k účinnosti odstúpenia od zmluvy + 694,95 Eur nesplatená časť istiny splatná ku dňu odstúpenia od zmluvy) od 17.6.2009 do zaplata. Odporca je v omeškani s úhradou čistej istiny úveru od uvedeného dňa a tak navrhovateľovi, s poukazom na ustanovenie § 517 ods. 1, 2 ObčZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vznikol od uvedeného dňa nárok na úrok z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky k uvedenému dňu, avšak len z priznanej sumy 995,78 Eur.

Podľa § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013. Úver bol zosplatený 11.06.2009, zmluvný vzťah vznikol 24.12.2008.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31. 01. 2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. K 17.6.2009 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 1%, takže odporca je povinný platiť úrok z omeškania vo výške 9% ročne z dlžnej sumy.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. s prihliadnutím na čiastočný úspech oboch účastníkov konania. Pomer rozdelenia trov konania zodpovedá pomeru úspechu navrhovateľa zníženého o pomernú časť jeho neúspechu. Navrhovateľ sa domáhal zaplata sumy 1.2201,18 Eur, z toho mu súd priznal sumu 995,78 Eur a do zvyšku tejto sumy návrh o sumu 205,40 Eur zamietol. Miera úspechu navrhovateľa predstavuje 83% a u odporcu 17%, čistá miera úspechu navrhovateľa predstavuje 66%, čo znamená, že navrhovateľ má nárok na náhradu trov konania vo výške 66%. V tomto rozsahu úspechu súd navrhovateľovi priznal náhradu trov konania spočívajúcich v súdnom poplatku 47,52 Eur (66% zo súdneho poplatku 72 Eur) a v trovách právneho zastúpenia 55,43 Eur, t.j. 66% z odmeny 83,99 Eur za prevzatie zastúpenia (1x 61,41 Eur + 1 x 8,58 Eur režijný paušál) * 20% DPH = 83,99 Eur, vypočítanej podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 13a, § 16 ods. 3 a § 18 vyhl.č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov).

O povinnosti odporcu zaplatiť náhradu trov právneho zástupcovi navrhovateľa súd rozhodol podľa § 149 ods. 1 O.s.p.

Lehota na plnenie je odôvodnená ustanovením § 160 ods. 1 O.s.p. Súd povolil odporcovi uznaný dlh splatiť formou splátok. Hľadiskom pre úvahu súdu, či má odporcovi, ktorého platobnú povinnosť určil, priznať výhodu splátok, bola výška priznaného plnenia a odporcom v konaní prejavená snaha o plnenie záväzku, možnosť navrhovateľa domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania. Vzhľadom na osobu navrhovateľa v prípade splácania žalovaného dlhu v splátkach, nebudú jeho práva ohrozené. Súd považoval mesačné splátky vo výške 100 Eur za primerané za stavu, keď odporca primeranosť splátok čo do výšky žiadnym spôsobom neodôvodnil. Navrhovateľ so splátkovým plnením dlhu i výškou mesačných splátok súhlasil.

V súvislosti s prejednávanou vecou v kontexte so záverečným procesným návrhom navrhovateľa súd považuje za potrebné uviesť:

Podľa § 153a ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ak počas konania žalovaný uzná pred súdom nárok uplatnený žalobou alebo jeho základ alebo ak sa žalobca vzdá pred súdom svojho nároku, súd rozhodne rozsudkom na základe uznania nároku alebo vzdania sa nároku.(ods. 1) Rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku nemožno rozhodnúť spor, ktorý účastníci nemôžu skončiť súdnym zmierom.(ods.3). Navrhovateľ odkazujúc na citované zákonné ustanovenie s prihliadnutím na ochotu odporcu zaplatiť žalobou vymáhaný peňažný nárok (toto považoval za uznávacie prehlásenie odporcu) žiadal žalobe vyhovieť v zmysle rozsudového petitu. Súd po zistení, že v uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, poskytujúc slabšiemu účastníkovi zmluvy ex offio právnu ochranu v zmysle zásady ochrany spotrebiteľa, z úradnej povinnosti preskúmal platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku a dospel k vyššie uvádzaným záverom, ktorými je odôvodnený výrok tohto rozhodnutia. Systém ochrany spotrebiteľa bol zavedený už smernicou Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993, ktorá vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predajcovi alebo poskytovateľovi služby. V prejednáwanej veci súd nepovažoval za spravodlivé len na základe ochoty odporcu zaplatiť žalobou uplatnený nárok rozhodnúť rozsudkom na základe uznania, keď ex offio je súd povinný poskytnúť súdnu ochranu spotrebiteľovi aj v prípadoch, v ktorých spotrebiteľ v procesnej pozícii odporcu je v konaní procesne celkom nečinným účastníkom.

V prípade spotrebiteľských sporov podľa názoru súdu nie je uznanie dlhu žalovaným - spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú, a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a pod..

Poučenie:

Proti časti rozsudku, v ktorom súd rozhodol o nároku navrhovateľa na základe uznania, nie je prípustné odvolanie podľa § 202 ods. 1 O.s.p.

V zostávajúcej časti je proti tomuto rozsudku možné podať odôvodnené odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde, písomne, v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2, písm. a/ až f/ O.s.p.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zák.č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).